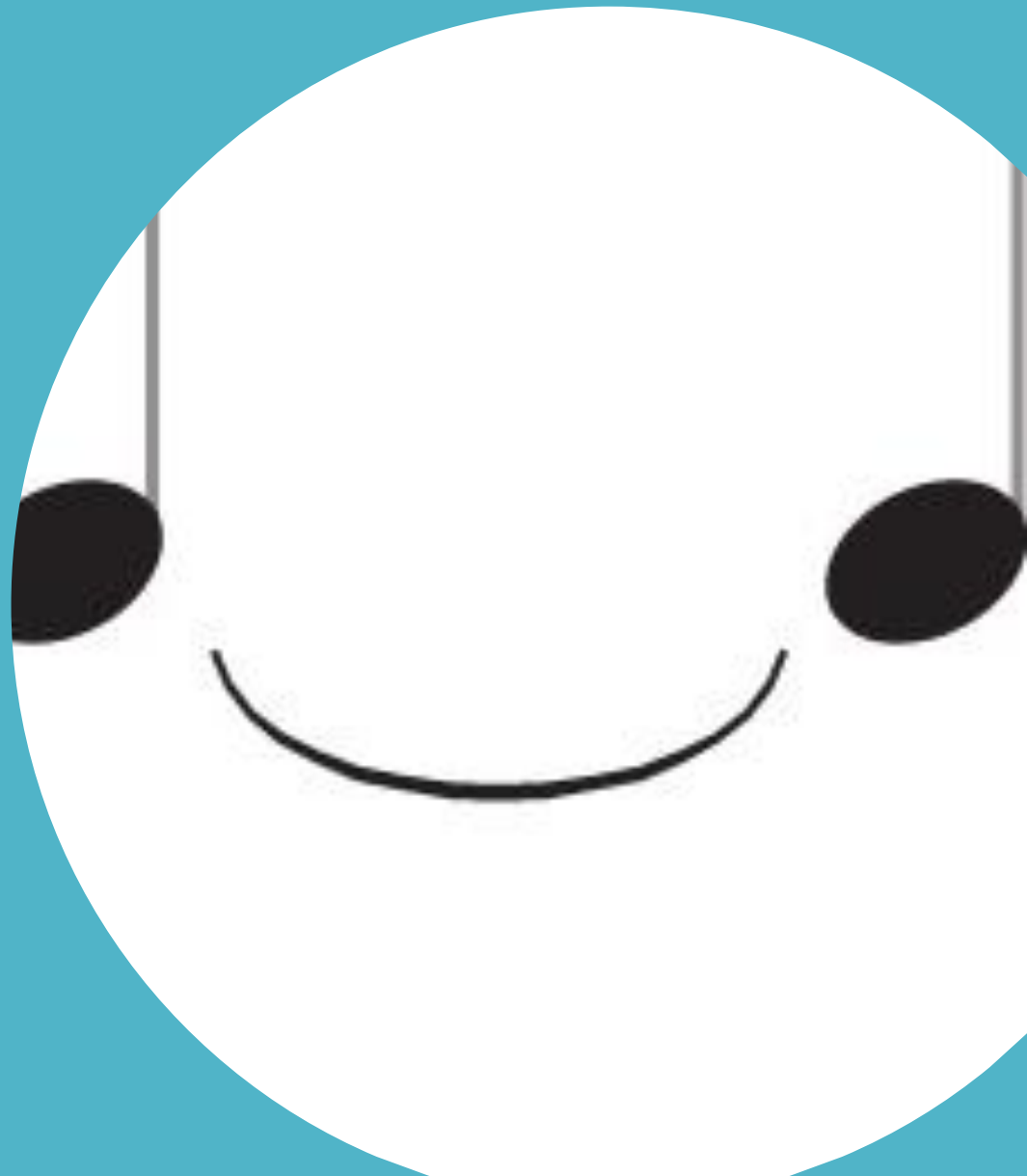

e mol stupnica
prirodzená, harmonická,
melodická + e mol
kvintakord

Opakovanie

Na to, aby sme čo najlepšie pochopili dnešné učivo, (stupnicu e mol) si spoločne trošku zopakujeme, čo sme sa naučili:

Čo je to **stupnica**?

Prečo sa o stupniciach učíme, a na čo slúžia?

Čo znamená **dur** alebo **mol** stupnica?

Aké **druhy molovej stupnice** poznáme, aké majú vlastnosti?

Čo je **kvartový** a **kvintový** kruh?

Čo je to **kvinakord**?

Postupný rad tónov v rozsahu jednej oktávy (obsahuje 8 tónov), názov stupnice je podľa tónu, ktorým sa stupnica začína.

Stupnice si môžeme predstaviť ako **stavebný materiál** pri stavbe domu – dom je v našom prípade skladba, staviteľ – pán skladateľ ju použije ako tehly alebo cement, bez nich by sa dom nedal postaviť.

Dur a mol sú takzvané **tónorody**, môžeme si to predstaviť tak, že **dur** považujeme za **veselú** stupnicu a **mol** za **smutnejšiu, vážnejšiu**.

Každá molová stupnica môže byť **prirodzená, harmonická a melodická**. Prirodzená znie rovnako nahor aj nadol, v jej predznamenaní sa nič nemení. V harmonickej stupnici sa zvyšuje siedmy stupeň, čo platí smerom nahor aj na dol a melodická stupnica má zvýšený 6 a 7 stupeň pri stúpaní stupnice, naspäť sa toto predznamenanie ruší, čiže späť je rovnaká ako prirodzená.

Kvartový (mol stupnice) a **kvintový** (dur) kruh sú spôsoby, akým sa dá vysvetliť tvorba stupníc a pomôžu nám si ich lepšie zapamätať, aké má každá stupnica predznamenanie, čiže počet posuviek – b-éčok, krížikov.

Akord je súzvuk najmenej **troch tónov - kvintakord** (čiže tri noty, ktoré znejú súčasne), ktorý vznikne a aj sa volá podľa toho, že prvý a vrchný tón majú medzi sebou rozdiel 5 tónov – kvintu. Každá stupnica má svoj kvintakord, ktorý sa dá z jej tónov poskladať.

- Táto stupnica (podľa názvu) bude začínať tónom – e.
- Vymenujme si tóny spoločne (aj s tónom e na začiatku), ktoré po ňom nasledujú → e, f, g, a, h, c, d, e
- Môžu takto za sebou nasledovať tóny, aby sme mali e mol?
- Nie, pretože e mol má jeden **krížik fis**, ten je pri jej znení dôležitý.
Je to jej základná vlastnosť.

E mol však v sebe nesie, ako každá molová stupnica, 3 druhy

- Prirodzená
- Harmonická
- melodická

1. Prirodzená e mol

podľa jej názvu sa správa **prirodzene** – smerom **nahor aj nadol** dodržiava **rovnaké predznamenanie** – krížik fis

e fis g a h c d e

Musical notation for the exercise 'Prirodzená e mol'. It consists of a single staff in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The notes are: e (quarter), fis (quarter), g (quarter), a (quarter), h (quarter), c (quarter), d (quarter), e (quarter). Fingerings are indicated by numbers 1-5 below the notes: 1, 2, 3, 1, 2, 3, 4, 5.

2. Harmonická e mol

Vznikne **zvýšením 7. tónu** (čiže stupňa) v stupnici, ostáva aj pri klesaní stupnice zhora nadol

E harmonic minor

e1 fis1 g1 a1 h1 c2 **dis2** e2

3. Melodická e mol

Melodická e mol stupnica má okrem fis **zvýšený aj 6 a 7 tón** (cis, dis), ale len smerom nahor! Pri smerovaní nadol sa toto predznamenanie ruší

E melodic minor

e1 fis1 g1 a1 h1 **cis2** **dis2** e2

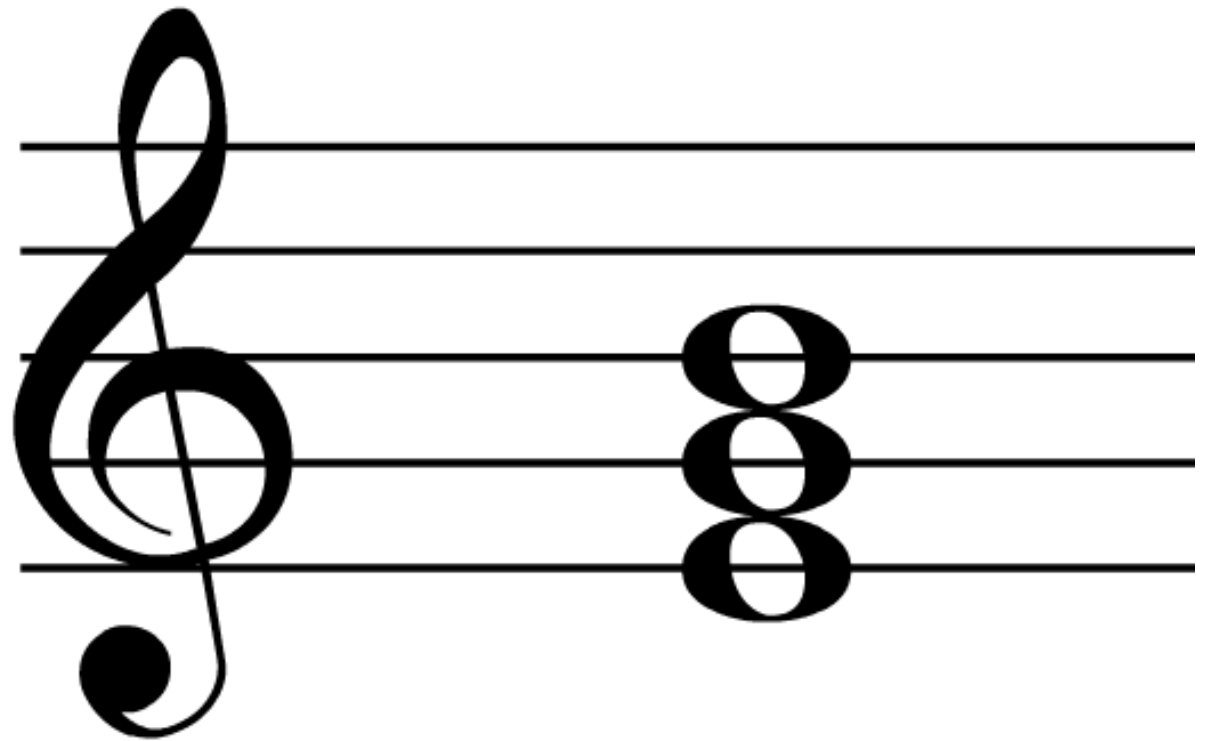
Kvintakord e mol

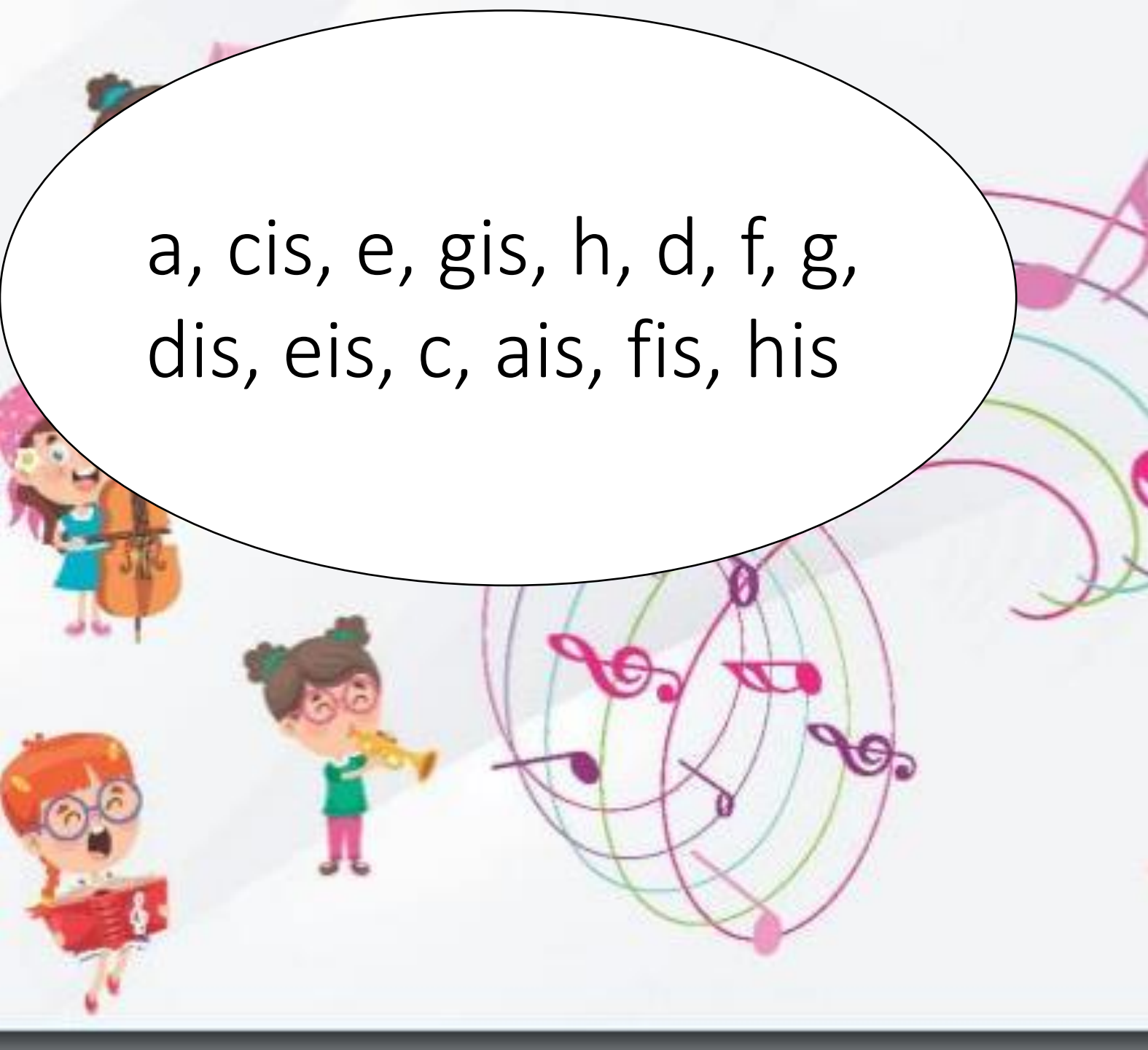

Súzvuk troch tónov, ktorého základným (najspodnejším) tónom je e.

Molový kvintakord sa skladá z tónov e, g, h.

Ľahko si ho zapamätáme tak, že jednoducho postavíme snehuliaka na prvej notovej linajke

The background features a light blue and white gradient with several colorful musical notes (pink, green, purple) and three cartoon children. One child is playing a double bass, another is playing a trumpet, and a third is reading a book. A large white oval with a black border is positioned in the upper left, containing text.

a, cis, e, gis, h, d, f, g,
dis, eis, c, ais, fis, his

Hra

Medzi tóny e mol stupnice sa zatúlali aj také, ktoré do nej nepatria.

Spolu sa pokúsime uložiť a pozbierať tóny všetkých troch e molových stupníc. Zostavíme aj e mol kvintakord.

Vypracovala: Gabriela Hadidová - absolventka Konzervatória Žilina

Vyučujúca: Antónia Gráfová DiS.art.